

TRADYCJE OD POKOLEŃ. NIEMATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE W POLSCE – OTWARCIE WYSTAWY W ŁODZI JUŻ 5 CZERWCA!

Posted on 25 maja 2023

Na kilka dni przed uroczystością Bożego Ciała, kiedy ulice Spycimierza zostaną udekorowane tradycyjnymi dywanami kwiatnymi wpisanymi na listę UNESCO, a w Łowiczu przejdzie słynna procesja, w Łodzi odbędą się obchody Jubileuszu 20-lecia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i 10-lecia Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Z tej okazji Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa wspólnie z Marszałkiem Województwa Łódzkiego, zaprasza na otwarcie wystawy „Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce” oraz konferencję i prezentacje depozytariuszy z województwa łódzkiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego.

Niematerialne dziedzictwo kulturowe to tradycje, zwyczaje, obrzędy czy też umiejętności odziedziczone po przodkach i przekazywane kolejnym pokoleniom. To żywe przejawy kultury, które społeczności uznają za swoje dziedzictwo kulturowe. Na Liście reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO znajduje się pięć polskich wpisów: szopkarstwo krakowskie, kultura bartnicza, sokolnictwo, dywany kwiatowe przygotowywane na procesje Bożego Ciała oraz tradycje flisackie.

W 2023 roku mija 20 lat od przyjęcia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. To również rok jubileuszu 10-lecia Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Z okazji jubileuszu Narodowy Instytut Dziedzictwa przygotował wystawę „Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce”, która zostanie zaprezentowana w 6 miastach Polski. Wystawie towarzyszą sesje, spotkania oraz konferencje poświęcone zagadnieniom niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

5 czerwca o godz. 13.00, w Muzeum Sztuki w Łodzi ms2, odbędzie się otwarcie wystawy oraz regionalne obchody jubileuszu niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Konferencji będą towarzyszyły prezentacje depozytariuszy z województwa łódzkiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. Region łódzki będą reprezentowali depozytariusze wpisu Bożego Ciała z tradycją układania kwiatnych dywanów w Spycimierzu, który znajduje się na Liście reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO, Procesji Bożego Ciała w Łowiczu, wpisanej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz przedstawiciele Tradycji rzeźbiarskich ośrodka w Kutnie, Tradycji kulturowych regionu opoczyńskiego oraz Święta Palanta w Grabowie.

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT MISJI

Tradycje od pokoleń

**Niematerialne
dziedzictwo kulturowe
w Polsce**

5 czerwca 2023 r., Łódź

Z województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego będą prezentowali się depozytariusze sześciu zjawisk wpisanych na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego: Przywołówek dyngusowych w Szymborzu, Chodzenia z kozą na Kujawach, Tradycyjnego szkutnictwa Pucka, Hafciarstwa kaszubskiego szkoły żukowskiej, Carillonowej muzyki w Gdańsku oraz Kaszubskiej Gwiazdki.

Wystawę plenerową „Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce” będzie można oglądać do 17 lipca 2023r. na Rynku Manufaktury w Łodzi.

Od 2013 roku Narodowy Instytut Dziedzictwa w imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi [Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego](#), która jest spisem różnorodnych przejawów i bogactwa żywego dziedzictwa niematerialnego z całej Polski, a także wyrazem uznania dla społeczności kultywujących własne tradycje. Obecnie na liście znajdują się 73 zjawiska, m.in. tradycja wytwarzania koronki koniakowskiej, kolędowanie, zabawkarstwo żywiecko-suskie, bacowanie czy też muzyka carillonowa.

Jak wyjaśnia Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa utworzenie Krajowej listy jest niezwykle istotne nie tylko dla zachowania polskich tradycji, ale również promowania ich na świecie:

– Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego ma niezwykle istotne zadanie: przedstawienie bogactwa i różnorodności żywego dziedzictwa niematerialnego oraz wyrażenie uznania dla społeczności kultywujących własne tradycje. Jednocześnie tworzy ona podstawę do umieszczenia przejawów niematerialnego dziedzictwa kulturowego z terenu naszego kraju na międzynarodowych listach, prowadzonych

przez UNESCO, co jest istotnym elementem promocji polskich tradycji w świecie – mówi dr hab. Katarzyna Zalasieńska.

Boże Ciało z tradycją układania kwiatnych dywanów w Spycimierzu na liście UNESCO

Województwo łódzkie może pochwalić się dwoma wyjątkowymi zjawiskami, które pielęgnowane są w tym regionie od setek lat. Spycimierskie Boże Ciało ma około dwustuletnią tradycję i spośród innych procesji Bożego Ciała obchodzonych w kraju wyróżnia ją wyznaczenie trasy procesji kwiatnym dywanem usypywanym w celu oddania czci Bogu, który według tradycji ludowej tego dnia „schodzi z ołtarzy”.

W grudniu 2021 roku, podczas XVI sesji Międzyrządowego Komitetu ds. Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO tradycja Kwiatnych dywanów na procesje Bożego Ciała została wpisana na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości. Wniosek obejmował tradycje układania kwiatnych dywanów w Spycimierzu (woj. łódzkie) oraz czterech parafii w woj. opolskim – Kluczu, Olszowej, Zalesiu Śląskim i Zimnej Wódce. Zanim spycimierska tradycja weszła na listę światową, w 2018 roku zapisana została w krajowym rejestrze.

Kwiaty niemal od zawsze wpisane były w obchody Bożego Ciała. Spycimierski dywan kwiatowy liczący około kilometra długości usypywany jest z kolorowych płatków oraz całych kwiatów ogrodowych i polnych. Praca nad jego przygotowaniem jest zadaniem angażującym całą społeczność spycimierskiej parafii liczącą ok. 600 osób.

Szczególnie zaangażowane pracą nad dywanem i czterema ołtarzami, w pobliżu których usypuje się bardziej rozbudowane kompozycje, są rodziny mieszkające w pobliżu trasy. Wspólnym wysiłkiem dorosłych, dzieci i młodzieży pod przewodnictwem proboszcza parafii powstaje ulotne dzieło, które poza tym, że jest wyrazem czci dla Boga, umacnia wspólnotę poprzez wspólny wysiłek, a także przyciąga rzesze ludzi z całego kraju, którzy chcą uczestniczyć w tym nabożeństwie i podziwiać piękno kwiatnego dywanu.

Procesja Bożego Ciała w Łowiczu na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego

Łowickie obchody jednej z największych uroczystości religijnych są jedną z największych atrakcji turystycznych w Polsce. W tym dniu można poznać nie tylko religijność, ale także polską sztukę ludową z terenów dawnego Księstwa Łowickiego.

Zgodnie z tradycją procesja wyrusza z barokowej bazyliki katedralnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i obchodzi cztery ołtarze, wybudowane specjalnie z okazji święta w pierzejach Starego Rynku. Przewodzą jej biskupi łowiccy. W procesji idą władarze miasta, przedstawiciele cechów rzemieślniczych, grupy zawodowe, uczniowie, członkowie stowarzyszeń i bractw kościelnych.

Łowickie święto Bożego Ciała jest okazją do pokazania sztuki regionu. W tym dniu łowiczanie z dumą prezentują swoje stroje regionalne zdobne w charakterystyczne kwiatowe hafty i paski. Tradycja pielęgnowana jest od wieków, a stroje ludowe chętnie ubierają zarówno małe dzieci, jak i starsi.

Program Jubileuszu 20-lecia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i 10-lecia Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego w województwie łódzkim:

Kiedy: 5 czerwca 2023 roku

Gdzie: Muzeum Sztuki w Łodzi, ul. Ogrodowa 19

13:00

Otwarcie wystawy „Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce”

13:30

Prezentacja stoisk z rękodziełem oraz regionalnymi tradycjami i zwyczajami(budynek ms2)

14:30

Zwyczaje i tradycje na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego -Katarzyna Sadowska-Mazur, Kierownik zespołu ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego, NID

Działania Centrum Archiwistyki Społecznej na rzecz dziedzictwa - Katarzyna Ziętał, Dyrektorka Centrum Archiwistyki Społecznej
Niematerialne dziedzictwo kulturowe województwa łódzkiego - Agata Mucha, Koordynator ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego, NID:

- Procesja Bożego Ciała w Łowiczu
- Procesja Bożego Ciała z tradycją kwiatnych dywanów w Spycimierzu
- Tradycje rzeźbiarskie ośrodka w Kutnie
- Tradycje kulturowe regionu opoczyńskiego
- Święto Palanta w Grabowie

Niematerialne dziedzictwo kulturowe województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego - Anna Baran, Koordynator ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego, NID:

- Przywołówki dyngusowe w Szymborzu
- Chodzenie z kozą na Kujawach
- Tradycyjne szkutnictwo Pucka
- Hafciarstwo kaszubskie szkoły żukowskiej
- Carillonowa muzyka w Gdańsku
- Kaszubska Gwiazdka

15:30

Prezentacja zwyczaju Kaszubskiej Gwiazdki

Wydarzeniu będzie towarzyszyła muzyka regionalna w wykonaniu Kapeli Romana Wojciechowskiego oraz Kapeli Jeremiego Kowalskiego.

Organizatorem jest Narodowy Instytut Dziedzictwa we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego

Partnerzy: Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, Łódzki Dom Kultury, Centrum Archiwistyki Społecznej.

Wystawa została objęta honorowym patronatem Polskiego Komitetu do spraw UNESCO.

Organizacja jubileuszu „**10 lat Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego**” jest finansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Terminy i miejsca prezentacji wystawy:

- Poznań – 29 kwietnia do 17 maja 2023, dziedziniec Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Olgi Sławskiej-Lipczyńskiej
- Sandomierz – 19 maja do 3 czerwca 2023, dziedziniec Muzeum Zamkowego w Sandomierzu
- **Łódź – 5 czerwca do 17 lipca 2023, Rynek Manufaktury**
- Katowice – 22 lipca do 13 sierpnia 2023, teren Muzeum Śląskiego
- Niemodlin – 15 sierpnia do 19 września 2023, Zamek w Niemodlinie
- Ostrołęka – 21 września do 21 października 2023, Muzeum Kultury Kurpiowskiej

Każdorazowo otwarciu wystawy towarzyszą sesje, spotkania oraz konferencje organizowane przez terenowe oddziały NID. Szczegółowe informacje dotyczące planowanych wydarzeń, dostępne są na stronie nid.pl.